
Eriolukorras tuleb laenata ja laenu anda vastutustundlikult

12. mai 2020

Viimase paari kuuga on registreeritud töötute arv kasvanud mitmekümne tuhande inimese võrra, lisaks on paljudel vähendatud töötasu ja hoolimata riiklikest toetustest võitlevad ellujäämise nimel ka mitmed väikeettevõtjad. On üsna loogiline, et see kõik on mõjutanud inimeste ja ettevõtete laenukäitumist ja pankade suhtumist laenuvõtjatesse.

Ka eriolukorras tuleb vastutustundliku laenamise põhimõtetest kinni pidada

Finantsinspeksioonile on laekunud viimase kuu jooksul tarbijate küsimusi ja kaebusi, mis puudutavad laenulepingute täitmist koroonaviiruse leviku tingimustes. Inpektsioon ei uuri ega lahenda üksikjuhtumeid panga ja kliendi vahel, kuid samas jälgib ta laenuurul üldiseid trende ning suunab panku olema oma klientide suhtes vastutustundlikud. Märtsis saatis inspeksioon laenuandjatele ja -vahendajatele ka märgukirja tuletamaks neile meelde, et ka eriolukorras tuleb vastutustundliku laenamise nõuetest kinni pidada. Erandlikku olukorda ei tohiks võlgnike kahjuks ära kasutada ning kliente, kellel on viiruse leviku tõttu tekkinud majanduslikult keerulisem seis, tuleb kohelda mõistlikult.

Laenuandja peab veenduma laenuvõtja võimega laen tagasi maksta

Vastutustundliku laenamise põhimõtte eesmärk on välistada laenu andmine tarbijatele, kes ei suuda seda tagasi maksta. Selleks tuleb hinnata laenu taotleva tarbija krediitvõimelisust. Praegune olukord võib mõjutada tarbijate sissetulekuid veel mõnda aega ning seda peaksid laenuandjad arvestama. Selleks, et veenduda tarbija võimes laen tagasi maksta, tuleb laenuandjal koguda infot laenuvõtja sissetulekute, kohustuste ja majapidamiskulude kohta ning kontrollida kogutud teabe õigsust.

Ka laenuvõtja peab olema vastutustundlik

Oma roll on vastutustundlikul laenamisel ka tarbijal, kes peaks laenuaotluse täitmisel esitama enda kohta laenuandjale vaid õige ja ajakohase info. Olles äsja koondatud või teades, et tulevikus on sissetulek ilmselt mõnevõrra väiksem, tuleb sellest teada anda. Valeinfo esitamisel võib tarbija ilma jääda laenusummast või seadusega ette nähtud kaitsest. Näiteks kui laenuandja rikub kohustust veenduda tarbija võimes laenusumma tagasi maksta, vähendatakse poolte vahel sõlmitud laenulepingu intressimäära. See põhimõte aga ei kehti juhul, kui tarbija on tahtlikult valeinfot jaganud või jätnud vajaliku info esitamata.

[Vastutustundliku laenamise nõutete](#) kohta saab lugeda täpsemalt Finantsinspeksiooni veebilehel.

[Finantsinspeksiooni märgukiri vastutustundlikust laenamisest.](#)

Mari Puusaag-Tamm

Finantsinspektsiooni finantsteenuste järelevalve osakonna juht

[Koroonaviiruse leviku mõjudega seotud info](#)